

Косівський інститут прикладного декоративного мистецтва
Львівської національної академії мистецтв
Кафедра «Образотворчого мистецтва та академічних дисциплін»

ЖИВОПИС

Силабус

Рівень вищої освіти перший рівень
Ступінь вищої освіти бакалавр
Галузь знань 02 Культура і мистецтво
Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація»

вид «Художній метал, художні вироби з дерева, художня кераміка,
художні вироби зі шкіри»

Силабус навчальної дисципліни «Живопис» для студентів III курсів денної форми навчання, ОС бакалавр, галузь знань 02 Культура і мистецтво, спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», вид «Художній метал, художні вироби з дерева, художня кераміка, художні вироби зі шкіри» .

Силабус – навчальна програма дисципліни, що включає в себе опис навчальної дисципліни, мету та завдання, модулі, змістові модулі, теми занять, кількість годин лекційних, практичних та самостійної роботи, вимоги викладача, критерії оцінки, список основної та додаткової літератури.

Силабус – це персоніфікована програма викладача для навчання студентів з дисципліни, що оновлюється на початок кожного навчального року. Розробляється силабус на засадах освітньої програми підготовки фахівця рівня бакалавра відповідно до навчальної програми з врахуванням логічної моделі викладання дисципліни.

Розробник: Білий В.Д. доцент кафедри «Декоративне мистецтво»

Силабус розглянутий та затверджений на засіданні кафедри «Образотворчого мистецтва та академічних дисциплін»

Протокол від „ ____ ” _____ 20__ року №

Завідувача кафедри _____ В.Д. Молинь

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Галузь знань, ступінь вищої освіти, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
			Денна форма навчання	
Кількість кредитів	6	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Нормативна	
Кількість модулів	2		Рік підготовки	
Кількість змістових модулів	4	Ступінь вищої освіти бакалавр	2022-й	2023-й
Загальна кількість годин	180	Спеціальність <u>023</u> <u>«Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»</u>	Семестр	
			V	VI
Тижневих годин для денної форми навчання:		види: види: <u>«Художні вироби з дерева»</u>	Лекції	
			0	0
аудиторних самостійної роботи	4	Рівень вищої освіти перший рівень	Практичні	
			60	64
Самостійна робота				
30	26			
самостійної роботи	2		Вид контролю: екзамен-перегляд	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Живопис» є формування професійних знань, умінь і навичок, необхідних для зображення фігури людини, втілення творчого задуму засобами живопису, вивчення методів, системи роботи та основних технік живопису.

Навчальний процес побудований за принципом від простого до складного. Теми завдань впорядковані таким чином, що кожне наступне поступово ускладнюється, відкриваючи для студентів нові горизонти пластично – аналітичного та професійно – творчого пізнання.

Перелік компетентностей випускника

Загальні компетентності:

1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
5. Здатність працювати в команді.
6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

1. Здатність застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).
2. Здатність використовувати сучасне програмне забезпечення для створення об'єктів дизайну.
3. Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта.
4. Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка та живопису (за спеціалізаціями).

5. Здатність застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності (за спеціалізаціями).

6. Здатність досягати успіху в професійній кар'єрі, розробляти та представляти візуальні презентації, портфоліо власних творів, володіти підприємницькими навичками для провадження дизайн-діяльності.

3. Завдання вивчення дисципліни

У відповідності до навчальної мети перед студентами визначено такі завдання впродовж III курсу навчання:

- Живопис оголеної, фігури натурника в положенні стоячи (тепла гама, вирішення – поліхромно-аналітичне).
- Живопис одягненої, фігури натурника в положенні стоячи (контрастна гама, вирішення – поліхромно-аналітичне).
- Живопис оголеної фігури натурника в положенні сидячи (тепла гама, вирішення – поліхромно-локальне).

- Живопис сидячої фігури натурниці, одягненої в народне вбрання (контрастна гама, вирішення – поліхромно-аналітичне).

знати:

1. Закони і правила взаємодії кольорів;
2. Методику виконання живописної роботи в акварельній, гуашевій, олійних техніках;
3. Послідовність виконання роботи при написанні фігури людини;
4. Методичний зміст завдань: поліхромно-аналітичне, поліхромно-локальне, поліхромно-синтетичне, творча інтерпретація;
5. Методичний зміст етапів завдання: аналіз постановки (етюд), композиційні пошуки (ескіз), організація формату, побудова, пропорції, колорит, характер, образ, синтез, цілісність;
6. Професійну термінологію, основні категорії образотворчого мистецтва;

вміти:

1. Виконувати композиційно – ескізні пошуки;
2. Методично правильно виконувати етапи завдання: етюд, ескіз, начерк, побудова, живопис завдання;
3. Гармоніювати колірно-тональні відношення;
4. Відтворювати об'ємно-пластичне та тонально-кольорове навантаження форми;
5. Створювати живописність відношень провідних кольорів натури на базі колірно-рефлексного взаємозв'язку.
6. Методично правильно вирішувати завдання: поліхромно-аналітичне, поліхромно-синтетичне, поліхромно-локальне, творча інтерпретація;
7. Володіти технічними та технологічними можливостями поліхромії;

5. Політика курсу

Вимоги викладача та правила поведінки студентів на заняттях.

1. Комунікація та спільна співпраця є важливими компонентами засвоєння знань і професійних компетентностей під час вивчення курсу (модуля). Студент і викладач несуть спільну відповідальність за створення безпечного і сприятливого навчального середовища.

2. Студент зобов'язаний відвідувати усі аудиторні заняття та брати активну участь у навчальному процесі кафедри.

3. Недопустимі пропуски та запізнення студентами аудиторних занять. У разі пропуску заняття без поважних причин, які задокументовані, оцінка за

проміжний контроль автоматично знижується на 10 %. Якщо пропуски становлять більше 50 % аудиторних занять то вважається, що такий студент не засвоїв програмовий матеріал курсу в повному обсязі, тому кількість балів на модульному контролі може становити не більше 60 балів.

4. Усі практичні завдання, які передбачені навчальною програмою дисципліни, повинні бути виконанні вчасно та в повному обсязі, а також належним чином оформлені та представлені на екзаменаційну сесію (екзамен-перегляд). У разі незадовільної оцінки студент має право перездати курс у 7-денний термін. Несвоєчасне виконання поставленого завдання є неможливим.

5. В межах самостійної роботи студенти опрацьовують задані завдання, вивчають додатковий матеріал за темою, виконують практичні роботи для самоконтролю та з метою перевірки засвоєння ними знань та набутих навичок.

6. Студенти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності при виконанні практичних, самостійних, індивідуальних та контрольних завдань. У випадку списування і плагіату при виконанні завдання, студент отримує незадовільну оцінку. У разі повторного списування чи виявлення плагіату студент не допускається до семестрового заліку чи екзамену.

7. Студент має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу (модуля) чи змісту практичних завдань протягом робочого часу усно, по електронній пошті або засобами повідомлень. За потребою студентів викладач призначає консультацію для аналізу практичної чи самостійної чи роботи студента. Відвідування таких консультацій за бажанням студента.

8. Викладач ознайомлює студентів з методичними рекомендаціями щодо виконання практичних, самостійних та контрольних робіт, наводить перелік питань та завдань для проведення підсумкової оцінки знань, надає

питання до заліку чи екзамену. Все це гарантує високу ефективність навчального процесу і є обов'язковим для студентів.

9. Студенти мають право користуватися методичним забезпеченням та власними навчальними посібниками викладачів кафедри, а також унаочненим матеріалом і літературою за фахом.

10. Кожен викладач ставить перед студентами систему вимог та правила їх поведінки на аудиторних заняттях.

11. В аудиторіях заборонено вживати їжу та напої (за винятком води та у разі медичної необхідності).

12. Під час аудиторних занять заборонено користуватися мобільними телефонами та іншими цифровими електронними пристроями, які мають бути вимкнені або переведені у беззвучний режим. Ноутбуки чи планшети можуть використовуватися лише для виконання навчальних завдань за вимогою.

6. Політика виставлення балів

При оцінюванні враховуються бали набрані на поточному контролі (здача змістових модулів), підсумковому контролі (екзамен-перегляд) та за самостійну роботу.

На результат оцінювання також впливає присутність студента на заняттях та його активність під час практичної роботи. У разі пропуску заняття (занять) без поважних причин, які задокументовані, оцінка за проміжний контроль автоматично знижується на 10 %. Якщо пропуски становлять більше 50 % аудиторних занять то вважається, що такий студент

не засвоїв програмовий матеріал курсу в повному обсязі, тому загальна кількість балів на підсумковому модульному контролі може становити не більше 60 балів.

Розподіл балів, що отримують студенти з навчальної дисципліни «Живопис», є сумою балів за виконання змістових модулів та отриманих під час іспиту. Максимальна кількість балів за вивчення даного курсу становить 100 балів: 70 балів за практичні завдання виконані впродовж семестру, 20 балів за самостійну роботу і 10 балів за екзамен.

Поточний контроль знань				Підсумковий контроль		Сума
Модуль 1				залік	кзамен	
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	самостійна робота		10	100	
T1	T1	T1	T2			
35	35	10	10			
Модуль 2				10	100	
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	самостійна робота				
T1	T1	T1	T1			
35	35	10	10			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен, курсовий проєкт (робота), практика	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		

64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Підсумковий контроль знань (Екзамен)

Екзамен з рисунку проводиться у вигляді перегляду і оцінки виставки практичних аудиторних і самостійних робіт студентів.

8. Критерії оцінювання навчальних елементів (тем)

Етапи виконання практичного завдання	Компетентності студента
Начерки	Уміння узагальненого зображення предметного світу, що виконується у короткий, іноді миттєвий, надзвичайно обмежений проміжок часу. Уміння швидкого фіксування зорового сприйняття і вражень засобами поліхромії.

Компонування	Уміння розміщення зображення з врахуванням його розміру і місця у даному форматі, положення форм в просторі, відображення співвідношення ритму, рівноваги мас, а також кількості незаповненого простору. Здатність визначати пропорції та характер форми.
Живопис фігури	Уміння будувати рисунок з урахуванням конструктивно-анатомічної побудова фігури людини. Уміння виконувати підмальовок фігури, прокладка основних кольорових плям. Уміння передавати схожість моделі, підкреслення характерних особливостей натури. Здатність виявляти живописність відношень провідних кольорів натури на базі колірно-рефлексного взаємозв'язку. Здатність передачі просторовості, тривимірності моделі, матеріальності, фактури поверхні. Уміння підпорядкування деталей окремих частин цілому. Володіння технічними та технологічними можливостями поліхромії;
Самостійна робота	Уміння використання прийомів та способів застосування живопису та живопису за уявою, стилізації і інтерпретації в якості самостійної роботи задля набуття навичок креативного, асоціативного мислення та розвитку творчого потенціалу дизайнера.

9. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка за національною шкалою	Сума балів	Оцінка ECTS	Визначення
Відмінно	90-100	A	<ul style="list-style-type: none"> - грамотне компонування зображення на форматі; - оригінальність композиції; - пропорційність зображення; - цілісність виконаної композиції; - гармонійне співвідношення кольору; - досконале володіння живописними навиками;

			<ul style="list-style-type: none"> - вдале художньо-образне вирішення; - завершеність виконаної роботи; - акуратне виконання роботи.
Добре	74-89	BC	<ul style="list-style-type: none"> - вдале компонування зображення на форматі; - оригінальність композиції; - пропорційність зображення; - гармонійне співвідношення кольору; - досконале володіння живописними навиками; - завершеність виконаної роботи; - недостатня акуратність виконання роботи;
Задовільно	60-73	D	<ul style="list-style-type: none"> - вдале компонування зображення на форматі; - достатня оригінальність композиції; - пропорційність зображення; - негармонійне співвідношення кольору; - не володіє живописними навиками; - завершеність виконаної роботи; - акуратне виконання роботи;
Незадовільно	35-59	FX	<ul style="list-style-type: none"> - вдале компонування зображення на форматі; - недостатня оригінальність композиції; - непропорційність зображення; - негармонійне співвідношення кольору; - недостатнє володіння живописними навиками; - незавершеність виконання роботи; - неакуратне виконання роботи;
Незадовільно	0-34	F	<ul style="list-style-type: none"> - невдале компонування зображення на форматі; - недостатня оригінальність композиції; - непропорційність зображення; - негармонійне співвідношення кольору; - недостатнє володіння живописними навиками; - незавершеність виконання роботи; - неакуратне виконання роботи;

10. Література для вивчення дисципліни

Основна література

1. Дюваль М. Анатомія для художників. – М.: Изобразительное искусство, 1936 .
2. Зернова Е.С. Будущему художнику об искусстве живописи: Заметки преподавателя. – М.: Советский художник, 1952 .
3. Ковальов Ф.В. Золотое сечение в живописи: Учебное пособие. – К.: Вища школа, 1989.

4. Иогансон Б.В. За мастерство в живописи. – М.: Академия художеств СССР, 1952 .
5. Фальк унд Виссен . Баммес Г. Изображение фигуры человека: Пособие для художников. – Берлин, 1984.
6. Алексеев С.С. О колорите. – М.: Изобразительное искусство, 1974.
7. Алексеев С.С. О цвете и красках. – М.: Искусство, 1964.
8. Кантор А.М. Предмет и среда в живописи. – М.: Советский художник, 1981.
9. Рабинович М.Ц. Пластическая анатомия и изображение человека на ее основах: Учебное пособие. – М: Изобразительное искусство, 1985.
10. Шорохов Е.В. Композиция: Учебник для студентов. – М.: Просвещение, 1986.
11. Волков Н.Н. Композиция в живописи: 1 кн. Таблицы 2 кн. – М.: Искусство, 1977.
12. Леонтовський А. Техніка олійного живопису. – К.: Державне видавництво УРРС, 1959.
13. Українське народне мистецтво: Живопис. – К.: Мистецтво, 1985.
14. Волков Н.Н. Цвет в живописи. – М.: Искусство, 1985.

Додаткова література

1. Барщ А.О. наброски и зарисовки: Учеб.-метод. пособие для художеств. училищ. – М.: Искусство, 1970. – 166 с.
2. Беда Г.В. Живопись: Учебник для студентов пед. ин-тов по спец. 2109 «Черчение, изобразительное искусство и труд». – М.: 1986. – 192 с.
3. Бергер Э. История развития техники масляной живописи. – М.: ОГИЗ, 1935. – 606 с.
4. Бялыницкий – Бируля В.О. О методе преподавания пейзажа // Мастера советского искусства о пейзаже. – М.: Академия художеств СССР, 1965. – 114 с.
5. Вазари Дж. Жизнеописание наиболее знаменитых живописцев, ваятелей и зодчих: Т.1. – М.: Астрель: АСТ, 2001. – 560 с.

6. Вибер Ж. Живопись и ее средства. – М.: Академия художеств СССР, 1961. – 231 с.
7. Виннер А. В. Как работают мастера живописи. – М.: Сов Россия, 1965. – 111 с.
8. Виннер А.В. Материалы живописи, масло, акварель, гуашь, темпера, клеевые краски. – М.: Искусство, 1976. – 137 с.

11. Інформаційні ресурси

1. <https://www.youtube.com/watch?v=0Jx5cwqxBiU><http://www.youtube.com/watch?v=Wh8nr1nvIX8>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=-4AEOninUkA&list=PLKdnQaxV5dU490Sn6ieQ7VwBgFGiNI6TU&index=139>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=uIokVi2Q8nE>

